

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1SKomp/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321206638
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Naď
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:1321206638.1

Uznesenie

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zložený z predsedu JUDr. Pavla Naďa a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., Mgr. Dušana Čima, JUDr. Jaroslavy Fúrovej (sudkyňa spravodajkyňa), JUDr. Nory Halmovej, JUDr. Jany Haluškovej, Mgr. Michala Novotného a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. v kompetenčnom spore medzi: Krajským súdom v Bratislave ako správnym súdom (sp. zn. 6 S 19/2022) a Okresným súdom Bratislava III (sp. zn. 45 C 89/2021), vo veci žalobcu: D. B., narodeného X. N. XXXX, trvale bytom V. K. L. XX/X, XXX XX Š., právne zastúpený prof. JUDr. Tomášom Gábrišom, LL.M., PhD., advokátom so sídlom kancelárie Krížna 56, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: SLOVENSKÝ ZÁPASNÍCKY ZVÄZ, občianske združenie, so sídlom Junácka 2951/6, 832 80 Bratislava, o určenie neplatnosti uznesenia o vylúčení žalobcu z občianskeho združenia SLOVENSKÝ ZÁPASNÍCKY ZVÄZ (ďalej len „SZZ“) a určenie, že žalobca je členom SZZ a má všetky práva člena SZZ, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Okresným súdom Bratislava III takto

rozhodol:

Na prejednanie veci nie je daná právomoc správneho súdu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou z 13. decembra 2021, doručenu Okresnému súdu Bratislava III totožného dňa, domáhal určenia neplatnosti uznesenia o jeho vylúčení zo SZZ a určenia, že žalobca je členom SZZ a má všetky práva člena SZZ. Žalobu odôvodnil tým, že sa stal v roku 2004 členom SZZ, no na valnom zhromaždení SZZ konanom v Rimavskej Sobotě 4. júla 2021 bol vylúčený, a to napriek tomu, že neboli dodržané príslušné ustanovenia Stanov SZZ o vylučovaní členov.

2. Okresný súd Bratislava III listom z 27. januára 2022 č. k. 45 C 89/2021-58 dôvodiac vecnou príslušnosťou vec postúpil Krajskému súdu v Bratislave ako správneho súdu, keď mal za to, že žalobca označil ako žalovaného SZZ, ktorý vykonáva činnosť záujmovej samosprávy a združuje fyzické a právnické osoby, ktoré spája spoločný záujem, ktorým je podľa ustanovenia článku 3.7 stanov rozvoj športu. Napĺňaním verejného záujmu v športe sa rozumie podpora a rozvoj športu mládeže, zabezpečenie prípravy a účasti športovej reprezentácie na významných súťažiach, ochrana integrity športu a podpora zdravého spôsobu života obyvateľstva SR, pričom práve tento spoločný záujem členov žalovaného sa nepochybne dotýka záujmu verejného. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti rozhodnutia najvyššieho orgánu žalobcu (valného zhromaždenia) o vylúčení žalobcu (ako člena žalovaného) pre konanie žalobcu, ktorým mal porušiť interné predpisy, stanovy žalovaného a zákon o športe, tzn. právnym prostriedkom ochrany člena občianskeho združenia voči disciplinárnym rozhodnutiam bude súdny prieskum týchto rozhodnutí v správnom súdnictve podľa SSP, a to podaním správnej žaloby vo veciach správneho trestania. V uvedenom kontexte Okresný súd Bratislava III podporne odkázal na odbornú literatúru - pozri Baricová, Fečík, Števček, Filová a kol., Správny Súdny poriadok, Komentár, Nakladatelství C. H. BECK 2018 str. 1506 a nasl..

3. Krajský súd v Trenčíne s postúpením veci nesúhlasil, a preto 1. marca 2022 postupom podľa § 18. ods. 4 Správneho súdneho poriadku predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu správne mu súdu dôvodi ac, že uznesenie Valného zhromaždenia SZZ je síce rozhodnutie vydané vo verejnom záujme, t. j. v oblasti verejnej správy, avšak nie je realizáciou verejnej moci, ani nesleduje žiaden verejný záujem alebo cieľ, ale rieši „len“ interné, súkromnoprávne záležitosti medzi žalobcom ako členom SZZ a zväzom, ktorý je občianskym združením, a preto nemôže podliehať súdne mu prieskumu v správne m súdne mctve. Správny súd ďalej uviedol, že jednou zo zložiek verejnej správy je aj záujmová samospráva. Medzi záujmovú samosprávu patria najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. Organizácie patriace do záujmovej samosprávy sú založené na záujmovom princípe, členstvo v záujmovej korporácii vyžaduje prejav vôle záujemcu o členstvo so splnením ďalších špecifických podmienok. Na základe vyššie uvedenej charakteristiky možno konštatovať, že SZZ je športovým združením (záujmová samospráva sui generis), a teda rozhodnutia zápasníckeho zväzu by mohli za určitých podmienok podliehať súdne mu prieskumu v správne m súdne mctve. Na tomto mieste dal správny súd do pozornosti zákonnú podmienku a to, že malo by ísť o rozhodnutie vydané v oblasti verejnej správy a vo verejnom záujme. Z obsahu žaloby je však zrejmé, že žalobca žiada o určenie neplatnosti uznesenia Valného zhromaždenia SZZ, ktoré je občianskym združením, a tento zväz riadi svoju činnosť Stanovami SZZ. Krajský súd je názoru, že podmienkou, aby niektoré rozhodnutia mohli byť preskúmané v rámci správne m súdne mctva je, aby išlo o rozhodnutie orgánu alebo osoby uvedenej v § 6 ods. 1 Správne m súdne mctva, čo však v prípade uznesenia Valného zhromaždenia SZZ nemožno konštatovať. S poukazom na podstatu prejednávanej veci je nesporné, že predmetné uznesenie je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach žalobcu ako člena SZZ ako fyzickej osoby, ale nie je rozhodnutím vydaným vo verejnom záujme (v oblasti verejnej správy). Vzťahy medzi účastníkmi konania sú upravené Stanovami SZZ, ktoré upravujú práva a povinnosti výlučne členov zväzu, teda ide o oblasť súkromnoprávnu, a nie verejnoprávnu. Napadnuté uznesenie Valného zhromaždenia SZZ nie je realizáciou verejnej moci ani nesleduje žiaden verejný záujem alebo cieľ.

4. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správne m súdu Slovenskej republiky zriadený podľa § 8 Civilného sporového poriadku prejednal bez nariadenia pojednávania predložený kompetenčný spor, ktorý vznikol medzi správne m súdom a iným súdom podľa § 18 ods. 4 Správne m súdne mctva, a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

5. Predmetom konania je určenie neplatnosti uznesenia o vylúčení žalobcu zo SZZ a určenie, že žalobca je členom SZZ a má všetky práva člena SZZ. Súd prvej inštancie, na ktorý sa žalobca obrátil, mal za to, že ide o vec patriacu do správne m súdne mctva, preto ju postúpil Krajské mu súdu v Bratislave.

6. Podľa § 8 Správne m súdne mctva, kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správne m súdne mctva, rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa Civilného sporového poriadku.

7. Rozsah právomoci správne m súdne mctva je definovaný v ustanovení § 6 Správne m súdne mctva, ktoré obdobne ako v civilnom sporovom i mimosporovom konaní je súhrnom oprávnení a povinností súdu tzv. decíznej (rozhodovacej) povahy na základe princípov taxatívnej enumerácie vo vzťahu k jednotlivým druhom konaní (§ 6 ods. 2 Správne m súdne mctva). Správne súdy v správne m súdne mctve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 3 Civilného sporového poriadku súdy prejednáujú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednáujú a nerozhodujú iné orgány.

9. Podľa § 4 Civilného sporového poriadku iné spory a veci prejednáujú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

10. V danom prípade kompetenčný konflikt medzi civilným a správne m súdom je potrebné riešiť ako spor o vecnú príslušnosť. Podmienkou na to, aby bola vec prejednaná v rámci správne m súdne mctva je, aby išlo z hľadiska predmetu konania o také konanie, ktoré spĺňa zákonom vymedzené podmienky, čo však v danom prípade konštatovať nemožno.

11. V preskúmvanej veci žalobca namietal, že bol na valnom zhromaždení SZZ konanom v Rimavskej Sobote 4. júla 2021 vylúčený zo SZZ, a to napriek tomu, že neboli dodržané príslušné ustanovenia Stanov SZZ o vylučovaní členov. Súčasne sa domáhal určenia, že je členom SZZ. K vylúčeniu žalobcu nedošlo v rámci disciplinárneho konania, ani iného obdobného sankčného konania.

12. Vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik občianskych združení upravuje zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, pričom orgány združenia, spôsob ich ustanovovania, určenie orgánov a funkcionárov oprávnených konať v mene združenia; a najmä práva a povinnosti členov (§ 3 ods. 3), v plnom rozsahu ponecháva na úvahu združení. Členstvo žalobcu v SZZ a od toho odvodené otázky sú upravené v Čl. VI. - VIII. Stanov SZZ.

13. Podľa § 2 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

14. Právomoc správnych súdov sa vzťahuje na preskúvanie zákonnosti aktov, ktoré musia spĺňať zákonom vymedzený charakter. Musí ísť o akty orgánov verejnej správy a súčasne musia byť vydané v oblasti verejnej správy.

15. Podľa § 4 písm. d) Správneho súdneho poriadku orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

16. Na to, aby bolo možné preskúmať rozhodnutie orgánu právnickej osoby súkromného práva, ale aj záujmovej samosprávy cestou správneho súdnictva, musí ísť o jej rozhodnutie v pozícii orgánu verejnej správy, k čomu musia byť splnené dve podmienky predpokladané zákonom : 1. právnym predpisom musí byť výslovne zverené oprávnenie rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, pričom nestačí, aby zákon priznal určitú verejnoprávnu úlohu súkromnému subjektu, ani to, že právnická osoba súkromného práva bola založená alebo fakticky plní aj účel vo verejnom záujme, a 2. musí ísť o rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

17. V danej veci z obsahu žaloby nevyplýva, že by sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy, prípadne, že by sa domáhal ochrany pred nečinnosťou správneho orgánu. Žalovaný - občianske združenie, je v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov k § 8 ods. 1 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti alebo cieľom činnosti je športová činnosť; športovou organizáciou nie je orgán verejnej správy.

18. Konanie a rozhodovanie o žalobe, predmetom ktorej je uznesenie členskej schôdzy žalovaného, nepatrí do právomoci správnych súdov a nemôže byť prejednávané v intenciách Správneho súdneho poriadku. V predmetnej veci je predmetom konania preskúvanie rozhodnutia súkromnoprávneho subjektu, a nie preskúvanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy (viď. aj rozhodnutie sp. zn. 1 KO 37/2017).

19. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd dôvodne namietal postúpenie veci správneému súdu, pretože v danom prípade sa nejedná o správnu žalobu, o ktorej rozhodujú správne súdy, a teda o vec patriacu do správneho súdnictva; na prejednanie a rozhodovanie o nároku, ktorým sa žalobca domáha určenia neplatnosti uznesenia o vylúčení žalobcu zo SZZ a určenia, že žalobca je členom SZZ a má všetky práva člena SZZ, je vecne príslušný civilný súd v zmysle § 4 Civilného sporového poriadku. Kompetenčný senát najvyššieho súdu rozhodol preto tak, ako je uvedené vo výroku

tohto uznesenia s tým, že súdy nižšej inštancie sú týmto rozhodnutím viazané (§ 18 ods. 4 veta druhá Správneho súdneho poriadku).

20. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 8 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e** je prípustný opravný prostriedok.